

[LIII Gyldenkilde]

For det andet: Har man trukket alle de 80 pct.s-ordninger, som vi jo nu ved i tal hvad er for noget, fra det beløb, man vil påstå at en efterlønslov af den slags, som vi foreslår skal blive en realitet, koster? Jeg kan ikke få det til at rime, at det vil koste 4 mia. kr. at lave den ordning, for vi skal jo ikke glemme, der er ordninger i forvejen, som også koster penge.

Endelig vil jeg gerne forære arbejdsministeren det materiale, jeg står med her, og som er SF's beskæftigelsesplan, for jeg bryder mig jo ikke om at høre, at ministeren ikke kender vore forslag, men jeg kan selvfølgelig godt forstå, at man som arbejdsminister ikke kan beskæftige sig med alle de forslag, der måtte komme på andre ministerområder. Men vi er kommet med mange forslag: til en erhvervs politik, til bl.a. en moms nedsættelse, så vi kan komme igennem med byfornyelse, vedligeholdelse og hjælp til de små håndværksmestre, så de kan komme i gang med noget arbejde og få ansat nogle mennesker, osv. I dag har vi taget nogle fordelingsforslag op og diskuteret dem i forbindelse med arbejdsmarkedsområdet. Men det er sandelig ikke det eneste, vi kommer med. Så jeg skal sørge for, at dette materiale, som indeholder hele vores beskæftigelsesplan, bliver tilstillet arbejdsministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om en frivillig sabbatordning på arbejdsmarkedet.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
(Fremsat 23/2 93).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Arbejdsministeren (Jytte Andersen):**

Dette er det sidste forslag i SF's arbejdsmarkedspolitik, kan jeg forstå, med den stribe af forslag, der har været i dag, og som SF gerne vil have til at virke inspirerende på regeringen. Og for at der ikke skal være nogen misforståelser, vil jeg gerne sige, at de naturligvis også vil virke inspirerende. Det gør denne debat – det gør al debat naturligvis.

Men om SF's forslag, som jo har været fremme vel 10 eller 11 gange – jeg kan i hvert fald huske, at jeg selv har været ordfører på det et ganske stort antal gange – må man vel sige, at det bliver mere og mere aktuelt, og det er selvfølgelig også derfor, at vi gerne vil se sabbatordninger som en del af en bredere orlovsreform, hvor vi også giver mennesker mulighed for at vælge sig fra arbejdsmarkedet og vælge sig til ingenting, vælge sig til fred og frihed, lige så vel som man skal kunne vælge sig til omsorg og til uddannelse. Det er jo noget af det, vi har taget fat på i aktiveringsforliget, der blev revideret den 15. februar.

I bemærkningerne til forslaget efterlyser SF ikke bare regeringens, men også Socialdemokratiets holdning til dette forslag, fordi der fra andre regeringspartier end Socialdemokratiet har været givet nogle meldinger om det.

I den anledning vil jeg gerne sige, at vi jo i regeringsgrundlaget meget præcist har signaleret, at vi gerne vil lovgive om orlovsordninger, også på flere områder.

Jeg vil slutte min kommentar til SF's forslag med at sige, at man jo kan vælge orlovsordninger på mange måder. Man kan vælge orlovsordninger, der betyder, at man bare går ud. Og så kan man vælge orlovsordninger, som man knytter et beskæftigelseskrav til. Og det er det, SF foreslår i dette forslag, som jo også rummer jobrotationsordninger.

Jeg vil gerne igen tilkendegive, at også nogle af disse forslag optager regeringen meget, ikke bare fordi SF har fremsat dem i dag – det er jo forholdsvis kendt stof, hvis jeg nu skal sige det lidt diplomatisk – men fordi det faktisk også under drøftelserne ved dannelsen af regeringen som en del af regeringsgrundlaget har været en meget stor og vigtig sag for os at få skabt

[Arbejdsministeren]

lidt luft på arbejdsmarkedet i sammenhæng med en mere aktiv erhvervs politik, så vi kan få knækket denne forfærdelige ledighedskurve, som tilsyneladende på 10. eller 11. år kun kan gå opad.

Jan Petersen (S):

Under mit indlæg i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslag nr. B 60 kom jeg med et par generelle bemærkninger. Jeg skal derfor søge at gøre det relativt kort nu.

Dog vil jeg sige, at der jo er noget smukt i tanken om, at vi i højere grad anvender orlov som mekanisme til at fordele arbejdet imellem os. Jeg tænker på, at vi i stedet for, at vi har en tilfældig fordeling af, hvem der ikke har adgang til en arbejdsplads, får en mere civiliseret form for tilgang til arbejdspladserne og samtidig får opfyldt et behov hos mange for en gang imellem at afstå fra at arbejde, fordi man har andre opgaver, det kunne være mere rimeligt at man brugte sin tid på.

Det er jo dybest set tanken bag forsøgene med forældreorlov, og det er egentlig også lidt af tanken bag ved de uddannelsesorlovsforsøg og -ordninger, vi har, hvor vi så tilmed også får et kvalifikationsbehov opfyldt.

Derfor er tanken om at anvende orlov, sådan som den er præsenteret i SF's forslag, ikke bare smuk, men også yderst realistisk.

Hvis jeg skal sige lidt, der afviger fra forrige gang, jeg var ordfører på et forslag, som udelukkende har fået nogle mindre ændringer i sine bemærkninger, vil det være, at man denne gang måske har bedre mulighed for, at også SF's tanker kan omsættes til virkelighed, vel at mærke hvis SF, når orlovsreformen skal forhandles, vil drøfte muligheden for at få gennemført noget af dette i forhandlinger, der er økonomisk realistiske, og ikke alene vil opfatte det, vi nu skal i gang med, som noget, man fortsat skal nøjes med at bruge til at profilere sig med.

Det er i og for sig en venlig, men også lidt præcis opfordring til, at man, når vi nu skal drøfte det, forinden vi har et ordentligt grundlag at gøre det på, så også anlægger en stil og en tone over for vores modtagelse af det fra SF's side, sådan at man kan være med, når realiteterne skal afgøres.

Der er i regeringsgrundlaget fremlagt sympati for hovedtanken. Vi har i Socialdemokra-

tiet forud for denne debat besluttet, at vi vil ikke sige, at vi går med på forslag i den form, som SF har fremsat dem i. Vi vil heller ikke tilkendegive, at vi er imod det. Vi vil heller ikke kommentere det økonomiske niveau, som SF har med. I det hele taget fortjener det, som jeg også sagde under behandlingen af beslutningsforslag nr. B 60, at blive vurderet i sammenhæng med den egentlige orlovsreform, og det er det hovedsynspunkt, jeg foreløbig skal gøre gældende her.

Kai Dige Bach (KF):

Dette forslag om en sabbatordning på arbejdsmarkedet har vi set i næsten identisk udformning adskillige gange de seneste år. I Det Konservative Folkeparti er vi fortsat imod den slags indgreb i indretningen af arbejdsmarkedet. Som jeg sagde under behandlingen af beslutningsforslag nr. B 60, er det en grundlæggende forudsætning for Det Konservative Folkeparti, at arbejdsmarkedet indrettes efter ordninger, der bygger på aftaleforhold med frivillighed for begge parter.

Vi mener, at det vil være uheldigt at tildele arbejdstagerne ret til et sabbatår, der reelt vil komme til at bygge på en illusorisk ret til at vende tilbage. Hvis en afløser har fungeret fint og har deltaget i kurser og bidraget positivt til virksomheden, er der reelt ikke plads til orlovstageren. At diktere virksomhederne enten at have for mange ansatte eller nogle, de ikke ønsker, er urealistisk i den verden, vi lever i.

Vi må afvise dette forslag. Der er stor forskel på denne type orlov – betalt frihed til hvad som helst – og så forældreorlov og orlov til uddannelse, som Det Konservative Folkeparti støtter. Vi mener, at det foreliggende forslag må blive et overenskomstanliggende, og vi mener, at også dette forslag lægger op til en uheldig måde at anvende dagpengesystemet på.

Helge Sander (V):

Jeg har i løbet af eftermiddagen forsøgt at udvise den allerstørste venlighed på en række områder, hvor jeg måske har skullet anstrenge mig lidt, men jeg må tilstå, at vi her kommer til et punkt, hvor jeg skal anstrenge mig for ikke at bruge så stærke ord, at jeg bliver irettesat af formanden. Jeg synes virkelig, det er stærke ting, som SF praktiserer her. Man går simpelt hen på tværs af alle gældende normer på ar-

[Helge Sander]

bejdsmarkedet. Man vil altså have det således, at enhver medarbejder, der har været i tjeneste i en årrække – her er nævnt 7 – skal kunne komme og forlange et sabbatår, hvorefter virksomheden er tvunget til at tage en ledig ind i stedet for.

Det lyder selvfølgelig vældig smukt, men det er jo så langt fra virkelighedens verden. Oven i købet tillader man sig at skrive følgende i næstsidste afsnit af bemærkningerne:

»En frivillig sabbatordning vil ikke komme til at belaste virksomhedernes omkostninger, eftersom folk jo i realiteten kun bytter plads.«

Venstre går stærkt imod.

Poul Nødgaard (FP):

De nuværende orlovsordninger, hvor forældre kan få fri til at passe deres mindreårige børn og frihed til uddannelse, har ikke været nogen succes, idet kun ca. 2.100 har benyttet sig af ordningerne mod forventet 28.000. Derfor behandler vi her i Folketinget for tiden et par lovforslag om at forbedre de ret stramme bestemmelser i de to omtalte love, men om dette giver nogen effekt, er jo ganske uvist.

Nu kommer SF så her med sit forslag om, at alle lønmodtagere én gang hvert syvende år frivilligt kan tage et sabbatår med dagpenge, og at denne periode kan gå fra et halvt til et helt år. I den nuværende situation lyder det måske ikke så skeløjet, men det er nu alligevel ikke så let at springe ud i noget sådant, og jeg vil gerne stille nogle helt konkrete spørgsmål til SF: Vi har en lang række fagområder, hvor ledighed ikke kendes, f.eks. sygeplejersker og andet plejepersonale. Hvordan har SF tænkt sig at gribe dette an, såfremt man forestillede sig indførelse af en generel sabbatordning? Hvordan klarer en sådan lovs bestemmelse, f.eks. i tilfælde af at ledigheden vender sig, for jeg går ud fra, at en sådan sabbatordning skulle fungere ud i al evighed, og der er jo ting, der tyder på, at hele ledighedssituationen i løbet af ganske få år vender sig. Jeg går ud fra, at SF, når de fremsætter et sådant forslag, også har gjort sig nogle konkrete tanker.

I øvrigt har statsministeren jo netop indbudt partierne samt en række fagfolk til et møde den 23. marts vedrørende hele orlovsproblematikken. Her synes jeg at det må blive meget interessant at høre, hvordan kompetente folk uden for Christiansborg bedømmer de proble-

mer, som vi står og taler så meget om herinde. Det bliver spændende at se, hvad ikke alene arbejdsgiverne, men også vores fagforeninger mener. Jeg mener, at begge parter har et medansvar for, at vi får løst det alvorlige ledighedsproblem, at vi i hvert fald får det bragt til standsning og også får nedbragt ledigheden.

Vi vil selvfølgelig arbejde med forslaget i udvalget, men det er altså ikke et af dem, vi er allermost glade for.

Dorit Myltoft (RV):

Også dette forslag vedrører de forbedringer af orlovsmulighederne, som syv partier i fællesskab har arbejdet på de seneste år. Samtidig er tankerne i forslaget velkendte, eftersom SF flere gange har fremført dem i Folketinget, senest ved førstebehandlingen den 20. november 1991, og jeg skal i den forbindelse henvise til, hvad den radikale ordfører, fru Lone Dybkjær, sagde ved den lejlighed – synspunkter, som vi fortsat helt står bag fra radikal side.

Der er ikke i dag grund til at gå dybere ind i en debat om orlovsordningerne, men jeg skal dog ikke undlade at bede SF om på et eller andet tidspunkt at afklare, hvordan sammenhængen er imellem aktivitetsorloven som foreslået i beslutningsforslag nr. B 60, der jo også vedrører allerede ansatte, og den frivillige sabbatordning, som man foreslår i beslutningsforslag nr. B 63.

Men som nævnt finder vi fra radikal side, at en række af beslutningsforslagets tanker med fordel kan inddrages i det videre arbejde med orlovsordninger.

Aage Frandsen (SF):

Ministeren og de forskellige ordførere har da ret i, at det foreliggende forslag er velkendt, og så kan man jo spørge sig selv, hvorfor SF fremsætter det igen, når partierne og regeringen – godt nok en regering af en anden farve – tidligere har afvist det.

En række af de andre orlovsordninger, som langsomt er ved at blive introduceret, er jo imidlertid også blevet afvist for år tilbage, da SF fremsatte sådan nogle ideer, og derfor har vi en helt klar forventning om, at Folketinget på et eller andet tidspunkt – og vi tror såmænd, det allerede bliver fra nytår 1994 – vil kunne vedtage en generel orlovsordning med virkning fra det tidspunkt.

[Aage Frandsen]

Det, som adskiller dette forslag fra det, vi har i øjeblikket, er jo, at det, vi har i øjeblikket, er nogle specifikke orlovsordninger, nemlig orlovsordninger, hvor der i hvert fald for nogle vedkommende skal være enighed mellem parterne om, at man kan sige fra – altså gensidigt veto – og så er der spørgsmålet om den dækning, man får, når man beder om orlov.

Nu så jeg i Politiken for den 8. marts, at forsidens var ryddet af en overskrift, der indeholdt en udtalelse fra arbejdsministeren om, at der nu skulle laves orlov på fuld dagpengeydelse. Derfor synes jeg, ministeren for det første godt kunne forholde sig til, om man vil gå ind på en generel orlovsordning og ikke kun tale om de specifikke orlovsordninger. Hvorfor forlanges det, at man skal komme og sige, at orloven skal bruges lige netop til dét eller dét, og det er kun bestemte ordninger, man kan bruge den til. Det synes jeg det er rimeligt at sige i en situation, hvor vi har så mange tusinde arbejdsløse. Hvorfor skal man ikke lade de mennesker, som egentlig har lyst til at tage et år fri, få helt fri, på dagpenge. Lad dem få det, for der er så mange andre, der er arbejdsløse, og som er på dagpenge, og som hellere end gerne vil i arbejde.

De aktiveringsaftaler, som vi havde del i, og som blev lavet sidste forår, gav jo kun en 4-5.000 beskæftigede målt på helårsbasis, hvor den daværende regering skønnede 24.000. Det viser noget om, at meget snævre rammer for at give orlov giver et resultat, der er alt for ringe. Nu er man ved at lave nogle forbedringer her i Folketinget, og så vil det formentlig give nogle flere. Hvorfor vil man ikke åbne for en generel adgang til at give orlov, hvis folk vil have det, i stedet for hele tiden at spørge, hvad de skal bruge orloven til.

I øvrigt plejer man jo altid at sige om SF's forslag, at de koster en masse penge. Det har vi heldigvis ikke hørt ved denne lejlighed, for det gør dette forslag jo ikke. Det blev ikke engang sagt af Venstres ordfører, som ellers altid er så bekymret for, at det koster penge; jeg hørte et citat fra hr. Helge Sanders side, at det kun drejer sig om, at de bytter plads. Jeg ved ikke rigtig, hvad citatet skulle bruges til. Ud over en almindelig forargelse i hr. Helge Sanders stemme kunne jeg forstå, at der var noget galt ved det, men hvad skulle det bruges til? Det drejer sig om, at mennesker bytter plads, og på en

arbejdsplads med omkring 100 mennesker vil der formentlig ske det, hvis dette system køres ind, at der vil være ca. 10 stykker på orlov hele tiden. Det vil sige, at man har en arbejdsstyrke på 110 mennesker i stedet for 100 mennesker. Jeg tror egentlig godt, man kan finde ud af den slags ting på næsten alle arbejdspladser, så derfor er det ud fra en almindelig modvilje mod i det hele taget at lave den slags ordninger, regner jeg med, og selvfølgelig vel også ud fra en modvilje imod at få arbejdsløsheden for langt ned. Det er det vel også fra Venstres side, for det er jo ud fra en liberalistisk betragtning ganske udmærket med en hel del arbejdsløse. Ligesom det ud fra en liberalistisk betragtning er ganske behageligt, at der er overskud af andre varer, er det også glimrende, at der er overskud af arbejdskraft. Sådan må hr. Helge Sanders vel tænke.

Hr. Jan Petersen talte meget pænt om forslaget, men havde nogle underliggyrlige bemærkninger om, at SF så også, når de her ting skulle laves senere hen – når regeringen kommer med sine udspil til en fremtidig ordning – skulle indgå realistisk i forhandlinger, og man skulle ikke fortsat bruge det til at profilere sig.

Hr. Jan Petersen ved jo godt, at SF var med i aktiveringsforliget sidste forår, et forlig, som vi vel alle sammen i dag må sige ikke var det bedste i hele verden. Det hænger ganske meget sammen med, at vi havde en regering på det tidspunkt, som ikke kunne få det til at gå længere. Men vi gik da i høj grad ind i det forlig ud fra, at vi gerne ville skabe nogle arbejdspladser, og ud fra, at vi gerne ville være med til at skabe ordninger, også selv om vi ikke syntes, de var ideelle.

Jeg tror nok, vi alle sammen må sige i dag, at de var i hvert fald ikke bedre, end vi troede dengang, ikke mindst fordi resultatet altså var ganske pauvert. Derfor regner vi da med, at når regeringen kommer med sit udspil, indeholder det betydelig mere end det, vi hidtil har set fra tidligere regeringer, for ellers bliver det altså lidt pauvert i forhold til, hvad regeringen har lagt op til. Vi regner da også med, at muligheden for at få orlov i det regeringsudspil, der kommer, bliver større end den, vi har kendt hidtil. Det vil sige, at der ikke bliver specifikke krav om, at det enten skal være til uddannelse eller til forældreorlov. Vi går også ud fra, at ydelseernes størrelse bliver højere, for ellers er

[Aage Frandsen]

der jo ikke dækning for Politikens konklusion på ministerens udtalelser. Vi går altså ud fra, at man vil give en dagpengeydelse, der er betydelig større.

Selv om der i Folketinget er en afvisning af vores forslag – ikke helt fra regeringens side, men alligevel – regner vi med, at fra den 1. januar 1994 er intentionen i vores forslag vedtaget lov, for hvis man skal gøre det, som ministeren i andre sammenhænge har sagt at regeringen vil være med til at gøre med hensyn til orlovsordning, bliver det i realiteten det, som er vores tanker. Jeg regner ikke med, at man vil kalde det for sabbatorlov. Man vil givetvis kalde det noget andet, for det skal ikke forbindes for tæt med vores forslag.

Jan Petersen (S):

Det er muligt, det blev lidt syrligt, men så lad mig sige, hvorfor det blev lidt syrligt.

Det må vel være tilladt at blive irriteret indimellem, for alle ved jo, at der er en orlovskonference, som regeringen har indkaldt til den 23. marts. SF har nu også mulighed for at spille sammen med en regering, der helt officielt har orlovsreform på sin dagsorden. Så fremtvinger man i dag – og det kan der jo være gode grunde til – et behov for, at vi allerede nu bliver mere og mere præcise. Hr. Aage Frandsen ønsker en debat om dækningsgraden, om det er fulde dagpenge, eller hvad det er. Hr. Aage Frandsen går – i og med at forslaget er fremsat – ind i spørgsmålet om styrken i det retskrav, man måtte have på at kunne tage en orlov, og hr. Aage Frandsen går selvfølgelig også ind i debatten om, hvorvidt vi skal have orlov, der er reserveret til mennesker i en særlig situation, forældre, småbørnsforældre, mennesker under uddannelse, eller om vi skal udvide den til visse andre områder. Der har tidligere været aktivitetsorlov for ledige på dagsordenen.

Nu er vi så ved de beskæftigede, og hr. Aage Frandsen går selvfølgelig også ind i jobrotation, og alt det er jo dybt kompliceret og hænger dels sammen med en arbejdsmarkedsreform, dels med en orlovsreform.

Så når jeg blev lidt syrlig, var det udelukkende for at få SF til at sige, at man også er parat til at gå ind i en god, saglig forhandling om en orlovsreform, når man måtte blive indbudt til det – det er ikke mig, der indbyder, det er formentlig regeringen, der må gøre det – og at

man ikke vil komme med krav, herunder økonomiske krav, som er større end dem, vi er i stand til at indfri. For der er én ting, der er helt sikkert, og det er, at hvis man gør det, så bliver det endnu sværere at få skabt bare en fornuftig start på nogle af de intentioner, som SF nu igennem flere forslag har forsøgt at få frem.

Men afslutningsvis i denne omgang skal jeg nævne, at vi ikke i dag har givet tilsagn om at medvirke til en sabbatordning i den form, SF har givet den her. Vi vil gerne have lov at se det i sammenhæng med en egentlig orlovsreform, herunder hvad det er for nogle formål, vi skal tilgodese, og i hvilken prioriteret rækkefølge vi i givet fald skal gennemføre dem. Jeg har heller ikke mulighed for i dag at nævne noget om dækningsgraderne, men vil opfordre til, at SF er med og er realistisk i forhandlingerne. Det tror jeg egentlig også man er, for man vil nok gerne have noget af det her igennem, når der nu måtte blive en mulighed herfor.

Helge Sander (V):

Jeg er bekymret over, at hr. Aage Frandsen ikke engang kan tolke min bekymring, når jeg citerer noget, der er så himmelråbende som det afsnit, jeg har citeret i mit første indlæg.

Jeg gentager: En frivillig sabbatordning vil ikke komme til at belaste virksomhedernes omkostninger, eftersom folk i realiteten kun bytter plads.

Hvis man tror på det i virkeligheden, så er det så fjernt fra virkeligheden, at jeg mener, at det er håbløst at diskutere.

Så fortalte hr. Aage Frandsen – for lidt havde hr. Aage Frandsen jo forstået – om en virksomheds 110 medarbejdere. Der var nogle stykker, der skulle have orlov. Jamen hvad med de virksomheder, der har fem ansatte, og hvor der måske er én nøglemedarbejder, som er afgørende for produktionen eller hele foretagendets drift? Hvad hvis denne nøglemedarbejder siger: Jeg vil for øvrigt gerne på orlov i et halvt år?

Jeg må sige til hr. Aage Frandsen: Det kostede ikke bare penge, det kostede arbejdspladser, det kostede virksomheder, hvis man gennemførte noget, som bare mindede om det forslag, SF har lagt på bordet her i dag.

Lad os tage noget meget nærværende. Så vidt jeg ved, har Folketinget syv referenter, som er tvunget til at følge forhandlingerne her

[Helge Sander]

i salen. Hvad hvis de fem pludselig fandt på at foretage sig et eller andet og bad om at få orlov på samme tid, fordi de alle sammen havde været her mere end syv år? Hvad skulle der så ske med vores forhandlinger? Man kan ikke tage en hvilken som helst ind på så speciel en plads. Den slags pladser er der jo masser af i vort samfund i dag. Det er det, der er forskellen fra den tidsalder, hr. Aage Frandsen tilsyneladende lever i.

Aage Frandsen (SF):

Til hr. Jan Petersen vil jeg sige, at da vi fremsatte forslaget, var vi ikke klar over, at regeringen ville holde en konference den 23. marts. Vores forslag er fremsat den 23. februar. Jeg ser i avisen den 8. marts, at regeringen vil holde en konference.

Jeg har også forståelse for, at ministeren ikke vil sige noget som helst om, hvad regeringen vil, for det skal siges på den konference. Det ved jeg godt. Ministeren skulle også sige noget den 8. marts, så man kunne rydde forsiden af Politiken. Jeg går ud fra, at det er sådan, det er. Jeg må så tage til efterretning, at vi ikke må få noget som helst at vide i dag om, hvad regeringen vil, og heller ikke, hvad Socialdemokratiet vil, men jeg er helt fortrøstningsfuld over for, hvad de vil senere hen. Selv om der ikke er givet et eneste løfte i dag, er jeg klar over, hvor det bærer hen. For det her er jo et af de områder, hvor vi kan sige, at vi har tiden med os.

Der er nogle områder, hvor tiden har arbejdet imod os, det indrømmer jeg blankt, men her arbejder den med os. Så jeg er fortrøstningsfuld og har også, som jeg sagde før, forståelse for, at jeg ikke rigtig får noget at vide i dag. Jeg synes selvfølgelig, det er trist, at jeg ikke får noget at vide i dag.

Så til hr. Helge Sander. Det glæder mig trods alt, at hr. Helge Sander godt kunne forstå, at en arbejdsplads, der havde turnusordning med 100 eller 110 medarbejdere, godt kunne fungere. Ifølge hr. Helge Sanders tankegang duer de nuværende ordninger – forældreorlov og uddannelsesorlov – jo heller ikke. Der risikerer man også, at der er nogle, der beder om orlov. Så kan hr. Helge Sander sige, at man kan nedlægge veto fra arbejdsgiverens side. Det er også det, vi har set, og derfor duer det nemlig ikke.

Der er kun meget, meget få inden for den private sektor, der har fået orlov, og det er ikke, fordi de ikke gerne vil have det, men det er, fordi arbejdsgiveren nedlægger veto. Det er da klart, at det giver nogle problemer. Tilværelsen er en gang imellem lidt med problemer. Men hvis man vil have noget ordentligt igennem, må man også acceptere problemerne indimellem. Hvis der ikke var problemer, hvad skulle vi så få tiden til at gå med?

Jeg er helt fortrøstningsfuld over for, at masser af virksomheder kan finde ud af at løse det her. Man kan nemt nævne en enkelt virksomhed, hvor det vil give problemer. På tusindvis af arbejdspladser kan de sagtens finde ud af det her. Jeg er helt sikker på, at når vi engang til efteråret får vedtaget dette her – muligvis mod Venstres stemme – får man fra nytår 1994 nogle glimrende ordninger igennem.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg har aldrig sagt, at det var problemfrit med 110 medarbejdere, men jeg har sagt, at det selvfølgelig er lettere end dér, hvor der er fem.

Hr. Aage Frandsen siger henkastet, at problemer skal der jo være. Jeg vil godt have lov til at sige: Vi har betydelig flere virksomheder, der har fem ansatte, end der har 110. Og der er betydelig flere virksomheder, tror jeg, end hr. Aage Frandsen forestiller sig, hvor man ikke kan undvære en medarbejder, fordi produktionen og arbejdstilrettelæggelsen de fleste steder er af en sådan art, at der er tale om ikke bare én nøglemedarbejder, men mange.

Derfor er jeg overbevist om, at hr. Aage Frandsen bliver nødt til at gå ud og tale også med dem, der leder og fordeler arbejdet, hvis det er således, at han vil have et reelt billede af, hvordan virkelighedens verden er i Danmark 1993. For det, der er blevet tegnet heroppefra i dag, er så forkert, at det vil give langt flere problemer og langt flere ledige, og man bliver simpelt hen nødt til at lukke de virksomheder, hvis medarbejderne kommer og siger: Nu er jeg væk det næste halve år.

Den går ikke.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Kun den bemærkning, at det åbenbart er så-

[Aage Frandsen]

dan, at virkeligheden opleves forskelligt af hr. Helge Sander og af mig. Hr. Helge Sander mener altid, at han kender virkeligheden bedst. Jeg er ikke sikker på, at det altid er tilfældet. Jeg har sagt, at der er nogle arbejdspladser, hvor det klart vil give nogle problemer, og eksemplet med de fem ansatte og eksemplet med de mange nøglemedarbejdere viser da, at det kan give nogle problemer. Men hvis det betyder, at resten af arbejdsmarkedet ikke skal have mulighed for at finde ud af en ordning, som vi har skitseret, bare fordi man kan anvise, at der er problemer, så kommer vi ingen vegne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (12/3 93):

Udtræder: Elisabeth Arnold (RV)

Nyt medl.: Dorit Myltoft (RV)

Udtræder: Birgitte Husmark (SF)

Nyt medl.: Rahbæk Møller (SF)

Markedsudvalget (15/3 93):

Udtræder: Rahbæk Møller (SF)

Nyt medl.: Birgitte Husmark (SF)

Skatteudvalget (15/3 93):

Udtræder: Charlotte Antonsen (V)

Ny stedf.: Helge Sander (V)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 17. marts 1993, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.43
